

AUGU SMĒĶĒŠANAS PRODUKTI (APRITES PRASĪBAS)

TVĒRUMS

Prasības augu smēķēšanas produktu laišanai tirgū reglamentē Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likums (turpmāk – Tabakas likums).

LATVIJAS TIESĪBU AKTI

- Tabakas likums
- Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumi Nr.440 "Kārtība, kādā sniedz un apstrādā informāciju par tabakas izstrādājumiem, tabakas aizstājējproduktiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem"
- Ministru kabineta 2016. gada 17. maija noteikumos Nr. 306 "Noteikumi par prasībām uz iepakojumiem izvietojamiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību"
- Ministru kabineta 2016. gada 6. septembra noteikumi Nr. 593 "Kārtība, kādā komersants pazino par tabakas aizstājējproduktu, elektronisko cigarešu un elektronisko cigarešu uzpildes flakonu tirdzniecības uzsākšanu"
- Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumi Nr. 24 "Veselības inspekcijas maksas pakalpojuma cenrādis"

IEPRIEKŠĒJA ATĻAUJA

Pirms augu smēķēšanas produktu laišanas tirgū Latvijā ir nepieciešams saņemt Valsts ieņēmuma dienesta (turpmāk - VID) izsniegtu speciālo atļauju (licenci). Saskaņā ar 2005.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.662 "Akcīzes preču aprites kārtība" 11.punktā minēto speciālo atļauju (licenci) izsniedz augu smēķēšanas produktu vairumtirdzniecībai, mazumtirdzniecībai, reģistrētai saņēmēja darbībai un reģistrētai nosūtītāja darbībai.

Pirms augu smēķēšanas produktu laišanas tirgū ražotājs Eiropas Savienībā vai importētājs, kas plāno ievest augu smēķēšanas produktu Latvijā no trešajām valstīm iesniedz informāciju arī Veselības inspekcijai. Iesniedzamās informācijas apjomu un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumi Nr. 440 "Kārtība, kādā sniedz un apstrādā informāciju par tabakas izstrādājumiem, tabakas aizstājējproduktiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem" (turpmāk – noteikumi Nr.440).

Ražotāji un importētāji sniedz Veselības inspekcijai informāciju par augu smēķēšanas produktiem, kurus plānots laist tirgū vai kuriem tiek mainīts sastāvs. Augu izcelsmes smēķējams produkts ar pievienotu nikotīnu, ir jāpaziņo Veselības inspekcijai kā tabakas aizstājējprodukts.

Par noteikumos Nr.440 minētās informācijas savlaicīgu un precīzu sniegšanu ir atbildīgs attiecīgā izstrādājuma ražotājs, ja tas veic komercdarbību Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonā.

Ja attiecīgā izstrādājuma ražotājs veic komercdarbību ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas un attiecīgā izstrādājuma importētājs veic komercdarbību Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomikas zonā, par pieprasītās informācijas sniegšanu ir atbildīgs attiecīgā izstrādājuma importētājs.

Atbildīgā iestāde, kurai jāsniedz informācija par produkta laišanu tirgū ir Veselības inspekcija.

tālr.: +371 67081600

e-pasts: vi@vi.gov.lv

KONTAKTI

PAR NOTEIKUMIEM ATBILDĪGĀ IESTĀDE

Latvijas Republikas Veselības ministrija

Mājaslapas adrese: www.vm.gov.lv

Tālr.: +371 67876000

TIRGUS UZRAUDZĪBAS IESTĀDE

Veselības inspekcija

Mājaslapas adrese: www.vi.gov.lv

Tālr.: +371 67081600

E-pasts: vi@vi.gov.lv

GALVENĀS PRASĪBAS TIRGUS DALĪBNIEKIEM

Likumā lietotie termini

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā 2014/40/ES (turpmāk – Tabakas direktīva) tiek noteiktas prasības augu smēķēšanas produktiem, kas tiek lietoti izmantojot degšanas procesu, un kas ir pārņemtas arī Tabakas likumā. Tomēr kopš 2024.gada 1.augusta Tabakas likums regulē arī to augu smēķēšanas produktu apriti, kas tiek lietoti izmantojot karsēšanas procesu, proti, karsēšanas ierīcē. Tabakas likumā iekļautā augu smēķēšanas produktu definīcija nosaka, ka **augu smēķēšanas produkts** ir izstrādājums, kura pamatā ir augi, garšaugi vai augļi un kurš nesatur tabaku, un kuru var lietot, izmantojot degšanas vai karsēšanas procesu.

Augu izcelsmes smēķējams produkts, kuram tiek pievienots nikotīns, nav uzskatāms par augu smēķēšanas produktu Latvijas tiesību aktu izpratnē, bet tiek klasificēti kā tabakas aizstājējprodukts un uz to tiek attiecinātas šai produktu grupai noteiktās prasības.

Ierobežojumi augu smēķēšanas produktu laišanai tirgū:

1. Aizliegts laist tirgū:

1.1. augu smēķēšanas produktus, par kuriem nav sniegta informācija atbilstoši Tabakas likuma 5. pantā noteiktajam.

2. augu smēķēšanas produktus, kas neatbilst Tabakas likuma prasībām.

Augu smēķēšanas produktu noformējums un iepakojuma vienību izskats un saturs

1. Uz augu smēķēšanas produkta iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma aizliegts izvietot apgalvojumu, ka izstrādājums nesatur piedevas vai aromatizētājus, kā arī tādus elementus (piemēram, uzrakstus, simbolus, nosaukumus, preču zīmes, grafiskas vai citas zīmes), kas:

- popularizē augu smēķēšanas produktu vai veicina tā patēriņu, radot kļūdainu iespaidu par attiecīgā produkta īpašībām, ietekmi uz veselību, apdraudējumiem vai emisijām;
- ietver informāciju par nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda saturu;
- liek domāt, ka konkrētais augu smēķēšanas produkts ir nekaitīgāks par citiem vai ka ar to tiecas samazināt atsevišķu kaitīgu dūmu sastāvdaļu ietekmi, vai ka tas palielina enerģiju un vitalitāti, vai ka tam ir ārstnieciskas, jaunību saglabājošas, dabiskas, organiskas īpašības, vai ka tas citādi labvēlīgi ietekmē veselību vai dzīvesstilu;
- atgādina pārtikas vai kosmētikas produktu;
- rada ekonomiska ieguvuma iespaidu, piemēram, iekļaujot atlaižu kuponus, piedāvājot atlaides, informāciju par bezmaksas izplatīšanu, piedāvājumu iegādāties vairākas iepakojuma vienības par zemāku cenu un citus līdzīgus piedāvājumus.

2. Uz augu smēķēšanas produkta iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma aizliegts

- attēlot Latvijas valsts simbolus;

- attēlot fiziskās personas, izņemot tās fiziskās personas, kuras attēlotas uz kombinētajiem brīdinājumiem;
- izmantot animācijas tēlus.

3. Uz katras augu smēķēšanas produkta iepakojuma vienības, kā arī uz jebkāda ārējā iepakojuma ir drukāts brīdinājums par ietekmi uz veselību: "Šī izstrādājuma smēķēšana kaitē Jūsu veselībai".

- Brīdinājumu par ietekmi uz veselību noformēšanas un novietošanas prasības uz iepakojuma nosaka Ministru kabineta 2016. gada 17. maija noteikumi Nr. 306 „Noteikumi par prasībām uz iepakojumiem izvietojamiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību”.

Augu smēķēšanas produktu aprites kārtība

1. Atsaucoties uz Tabakas likuma 8. pantu, augu smēķēšanas produktiem ir tādi paši pārdošanas ierobežojumi kā tabakas izstrādājumiem, tabakas aizstājējproduktiem, elektroniskajām smēķēšanas ierīcēm un uzpildes tvertnēm.
2. Augu smēķēšanas produktus ir aizliegts pārdot nepilngadīgām personām, bet no 2025.gada 1.janvāra personām, kas ir jaunākas par 20 gadiem.
3. Augu smēķēšanas produktus ir aizliegts pārdot patērētājam un patērētājam aizliegts tos iegādāties izmantojot distances saziņas līdzekļus (distances līgums, tiešsaiste, interneta vietne, mobilā aplikācija, elektroniskais pasts, tālrunis, TV veikals, katalogs u.tml.) tajā skaitā ārpus Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts teritorijas
4. Mazumtirdzniecības vietās ir aizliegts izvietot augu smēķēšanas produktus un to preču zīmes tā, ka pircēji var redzēt šos produktus un to preču zīmes. Aizliegums neattiecas uz specializētām mazumtirdzniecības vietām, ja šīs mazumtirdzniecības vietas atrodas konstruktīvi nodalītās telpās ar atsevišķu ieeju un augu smēķēšanas produkti un to preču zīmes nav redzamas ārpus attiecīgās mazumtirdzniecības vietas.

Papildus informācija: <https://www.vi.gov.lv/lv/tabakas-izstradajumi-augu-smekesanas-produkti-elektroniskas-smekesanas-ierices-un-uzpildes-skidrumi>